

28.10.2020

Päivi Peronius

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

Maa- ja metsätalousvaliokunta, asiantuntijakuuleminen 4.11.2020

HE 150/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi metsityksen määräaikaisesta tukemisesta

Pyydettyä lausuntona hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi metsityksen määräaikaisesta tukemisesta Vapo Oy toteaa seuraavaa:

Lakiesityksen tavoitteena on metsitystä tukemalla lisätä metsäpinta-alaa ja hiilinielua sekä vähentää kasvihuonekaasupäästöjä metsitettävillä kohteilla luonnon monimuotoisuutta heikentämättä. Metsillä ja metsäpinta-alan kasvattamisella on tärkeä rooli Suomen ilmastopoliittisten tavoitteiden saavuttamisessa. Vapo katsoo, että laki metsityksen määräaikaisesta tukemisesta on tärkeä ottaa käyttöön esityksen mukaisessa nopeassa aikataulussa.

Vapo näkemyksen mukaan on tärkeää varmistaa tukijärjestelmän riittävän pitkä voimassaoloaika ja toisaalta tukihakemusten viivytyksetön käsittely niin, että lakiesityksen perusteluissa esitetyt metsityspinta-alatavoitteet ovat saavutettavissa. Useiden tukiehtojen varmistaminen voi hidastaa tuen myöntämistä ja metsitystavoitteiden toteutumista, mikäli laki metsityksen määräaikaisesta tukemisesta jää lyhytaikaiseksi. Vapo korostaa, että tuen ohjeistus sekä haku- ja myöntämisprosessi on pidettävä selkeänä ja tehokkaana ilman ylimääräistä hallinnollista taakkaa.

Entisillä turvetuotantoalueilla on huomattava metsityspotentiaali. Energianturpeen tuotannosta poistuu alueita nopealla vauhdilla. Alueiden siistimisen jälkeen vuokra-alueet palautetaan maanomistajille. Yhden turvetuotantoalueen maanomistus on yleensä rikkonaista ja alueelle on useita maanomistajia. Metsitystuella voidaan tehostaa ja nopeuttaa tuotannosta poistuneiden alueiden seuraavan maankäytön alkamista. Haluamme tuoda esiin, että turvetuotannosta poistuvilla alueilla suon pohjalle jäävän turvekerroksen pak-suun vaihtelee johtuen pohjamaan laadusta ja muodoista. Tämän vuoksi turvetuotannosta poistuneiden alueiden pohjamaan laatu ja turvepaksuus eivät saa vaikuttaa negatiivisesti metsämaaluokitukseen ja tukipäätökseen.

Vapo esittää, että lakiesityksen 4 §:ssä tuen saajiin sisällytetään myös yritykset ja yhteisöt. Entisistä turvetuotantoalueista merkittävä osa on muiden kuin luonnollisten henkilöiden tai niihin rinnastettavien hallussa. Vapo korostaa, että kannustejärjestelmä tulee säätää erilaisia maanomistajia tasapuolisesti kohtelevaksi. Näin voidaan varmistaa, että merkittävä metsityspotentiaali tulee tehokkaasti hyödynnettyä.

Lakiesityksen 13 §:ssä esitetään säädettäväksi ennen tukipäätöstä hankittavasta ELY-keskuksen sitovasta lausunnosta. Vapo esittää, että pykälän ensimmäisen momentin muotoilu *"Metsäkeskuksen on pyydetävä"* muutetaan muotoon *"Metsäkeskuksen on tarvittaessa pyydetävä"*. Lisäksi lakiesityksessä lausunnon antamiselle on määriteltävä lausunnonantaja-aika. Vapon näkemyksen mukaan metsäkeskuksella on tarvittava ammattitaito arvioida metsitykseen soveltuvia alueita. ELY-keskuksen sitova lausunto-tarve tulisi rajata ainoastaan alueisiin, joilla todennäköisesti voisi olla merkittäviä luonnon monimuotoisuuteen vaikuttavia arvoja. Määritellyllä lausunnonantajalla varmistetaan, että tuen myöntämisen prosessi ei pitkity.

Lakiesityksen 14 §:ssä esitetään säädettäväksi tukipäätöksestä. Pykälän toisen momentin mukaan, jos metsityksen toteuttamiseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä, metsityksen tukipäätöstä ei saa tehdä ennen kuin metsäkeskus on saanut käyttöönsä arviointiselostuksen ja siihen liittyvän yhteysviranomaisen perustellun päätelmän. Hallituksen esityksen perustelujen mukaan *"YVA-menettely soveltaminen voisi mahdollisesti tulla kyseeseen metsityshakemuksen kohdistuessa hyvin laajaan alueeseen, kuten entiseen turvetuotantoalueeseen"*.

Vapo Oy esittää, että metsityksen tukipäätökseen liittyvä YVA-menettelyn tarve poistetaan 14 §:stä. Mikäli esitetty YVA-menettely kuitenkin säilyy lakiesityksessä, tulee lakiesityksen perusteluissa tarkentaa millaisissa tapauksissa YVA-menettely tulisi käytettäväksi.

Vapon näkemyksen mukaan lakiesityksen perusteluissa esitetty YVA-menettelyn soveltaminen entisen turvetuotantoalueen metsittämiseen ei ole perusteltua. Luontoarvot tai metsityksen vaikutus luonnon monimuotoisuuteen eivät voi olla merkittäviä entisillä turvetuotantoalueilla. Toisaalta laajalla turvetuotantoalueella on yleensä useita maanomistajia. Haluamme tuoda esiin, että YVA-menettelyn läpivienti lausuntoineen kestää useita kuukausia, jopa yli vuoden. YVA-menettely hidastaisi merkittävästi maanomistajien päätöksen saantia metsitystuesta ja metsitystoimenpiteiden aloittamista. Metsäpinta-alan ja hiilinielujen lisäämisen kannalta entisten turvetuotantoalueiden nopea metsittäminen olisi mitä suotavinta ilman, että metsityksen tukemista ja metsityksen aloittamista hidastetaan.

Vapo huomauttaa myös, että 14 § toisen momentin perustelut entisten turvetuotantoalueiden YVA-menettelyn osalta ovat ristiriidassa 13 §:n toisen momentin ja sen perustelujen kanssa. 13 § perustelujen mukaan ELY-keskuksen sitovaa lausuntoa ei tarvita esimerkiksi luonnon monimuotoisuuden osalta, jos hakemus kohdistuu kokonaisuudessaan entiselle turvetuotantoalueelle.

Jyväskylässä 28.10.2020

Vapo Oy

Päivi Peronius

Head of Peat Assets